

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту
(повна назва)

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою
(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету ІТМ

В.Дорош

Володимир ДОРОШЕНКО

(підпис, ім'я, прізвище)

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційна парадигма розвитку економіки

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

(бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий)

спеціальність 051 Економіка

(код і повна назва спеціальності)

освітньо-наукова програма

(професійна або наукова)

Економіка

(повна назва програми)

Харків – 2023 р.

Розробник(и): Л.В. СОКОЛОВА, професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, д.е.н., професор
(ініціали, прізвище, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Протокол від «29» серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Гарант освітньо-наукової програми

(підпис)

Іріна КОЛУПАЄВА

(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету ІТМ

Протокол від «30» серпня 2023 р. № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Аліна ШАФРОНЕНКО

(ім'я, прізвище)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни*	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС* – 4	Обов'язкова дисципліна зі спеціальності 051 Економіка	
Змістових модулів – 2	Рік підготовки:	
	1-й	-
Індивідуальних завдань* : РГЗ та КР	Семестр	
Загальна кількість годин* – 120	1-й	
	Кількість годин	
	120	-
	Навчальні заняття: 1) лекції, год.	
Мова навчання – українська	24	-
	2) практичні, год.	
	24	-
	3) лабораторні, год.	
	-	-
	4) консультації, год.	
	8	-
	Самостійна робота, год.	
	64	-
	в тому числі: 1) РГЗ та КР, год.	
	2) курсова робота (проект), год.	
	-	-
Вид контролю: залік		

Примітка.

* Відомості з навчального плану.

** Структурна одиниця дисципліни (складається із змістових модулів). Рекомендована кількість модулів дорівнює кількості контрольних точок.

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни

Метою викладання дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» є формування знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку країни, регіонів і підприємств, оцінювання інноваційного потенціалу підприємства, обґрунтування та реалізації ефективних господарських рішень з розвитку економіки підприємства на інноваційних засадах.

Предметом дисципліни є закономірності, принципи, методи і процеси забезпечення інноваційного розвитку як економіки країни та регіону, так і окремого промислового підприємства

«Інноваційна парадигма розвитку економіки» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності 051 Економіка.

2.2 Результати навчання

За результатом вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні теоретичні засади інноваційного розвитку підприємства;
- сучасні організаційні форми інформаційного розвитку підприємства, його основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників даного процесу;
- методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку підприємства;
- інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування;
- основні принципи інноваційної, маркетингової та інвестиційної стратегії розвитку підприємства;
- основні етапи реалізації інноваційних проектів на промислових підприємствах та їх документальне, аналітичне та ресурсне супроводження;

вміти:

- обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку підприємства з урахуванням потреб та особливостей національної економіки;
- збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційної продукції підприємства;

- оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування;
- формувати стратегії інноваційного розвитку для конкретного промислового підприємства;
- розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання;
- ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їх рівень.

Перелік сформованих компетентностей (відповідно до освітньо-наукової програми):

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

2.3 Передумови вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Філософія та методологія сучасної науки. Проблеми формування критичного мислення; Іноземна мова як мова наукової комунікації; Методологія наукових досліджень; Сучасні методи аналізу даних.

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

PH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

PH02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

PH03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

PH04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

PH05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

PH06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки

державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Основи інноваційного розвитку економіки країни, регіонів, підприємств

Тема 1. Загальна характеристика інноваційного розвитку економіки

Предмет і методи дисципліни. Еволюційно-інституціональні теорії інноваційного розвитку підприємства. Передумови виникнення інноваційних теорій економічного розвитку. Трагування та взаємозв'язок категорій «інновація», «новація», «нововведення», «інноваційний процес» та «інноваційна діяльність». Еволюція парадигми економічного розвитку країни, регіону, підприємства.

Державна політика України у сфері науки та науково-технічної діяльності
Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року. Доктрина збалансованого розвитку. Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Міжнародний досвід підтримки інноваційного розвитку.

Тема 2. Напрями інноваційного розвитку країни, регіонів, підприємств

Напрями інноваційного розвитку: поняття, класифікація та порівняльна характеристика. Сутність і класифікація напрямів інноваційного розвитку економіки на макро- мезо- та мікрорівнях. Порівняльна характеристика

напрямів інноваційного розвитку залежно від спонукальних мотивів. Критерії і методичні основи вибору напрямів інноваційного розвитку підприємства.

Тема 3. Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок

Розроблення ідей і задумів інновацій та їх аналіз. Об'єктивні умови появи інновацій. Функціональна схема інноваційного процесу. Інноваційний і життєвий цикли продуктової інновації. Маркетингові інструменти на етапах інноваційного процесу. Генерація та попередня оцінка сформульованих ідей інновацій. Розроблення стратегії маркетингу щодо просування інновації на ринок.

Тема 4. Ресурсне та інформаційне забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

Система механізмів інвестування інновацій. Механізми мобілізації власних коштів. Механізми мобілізації позичкових коштів. Механізми мобілізації залучених коштів.

Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку. Джерела інформації. Система інформаційного забезпечення інноваційного розвитку. Показники ефективності інформації.

Інформаційні ресурси для оцінки рівня інноваційного розвитку: Державна служба статистики України, статистична служба країн ЄС Eurostat, статистичні дані Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку.

Змістовий модуль II.

Стратегії інноваційного розвитку підприємств

Тема 5. Розробка інноваційно-інвестиційної та маркетингової стратегії розвитку підприємства

Економічні аспекти формування інформаційної бази. Управління формуванням стратегії інноваційного розвитку підприємства. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. Складові стратегії інноваційного розвитку. Чинники та критерії вибору інноваційної стратегії.

Вибір варіантів інноваційного розвитку. Приклади новацій. Маркетингові стратегії. Управління процесом пошуку цільового ринку для реалізації інноваційного потенціалу. Виділення сегментів ринку. Оцінка точності виділення ділянок ринку для реалізації проєктів інноваційного розвитку.

Інвестиційна стратегія інноваційного розвитку. Складові загальноєкономічної стратегії розвитку суб'єкта господарювання. Взаємодія стратегій розвитку підприємства. Принцип паралельності розроблення інвестиційної і маркетингової стратегій інноваційного розвитку. Принципи, етапи та критерії розроблення інвестиційної стратегії інноваційного розвитку.

Тема 6. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Етапи розроблення й реалізації інноваційного проєкту: розробка концепції проєкту, власне проєктування, виготовлення і просування на ринок інноваційної продукції. Групи бізнес-процесів управління інноваційними проєктами.

Тема 7. Реалізація інноваційних проєктів

Інноваційний проєкт: поняття, основні етапи розробки і реалізації. Управління інноваційним проєктом як процес прийняття і реалізації управлінських рішень. Процедура розробки інноваційного проєкту. Управління реалізацією інноваційних проєктів. Ресурсне забезпечення інноваційного проєкту. Створення і використання різних організаційних форм проєктного управління. Управління персоналом в процесі реалізації інноваційного проєкту. Управління конкурентоспроможністю інноваційного проєкту. Управління конкурентоспроможністю та якістю нової продукції. Управління маркетинговими службами і контроль за забезпеченням конкурентоспроможності проєкту. Процесний підхід в управлінні інноваційними проєктами.

Тема 8. Інновації та ризик: проблеми і методи оцінки

Класифікація інноваційного ризику. Порівняльний аналіз методів кількісної оцінки ризику. Теоретико-методологічні основи ризику. Аналіз чинників ризику на етапах вибору цільового ринку. Характеристики ринку збуту. Вироблення пропозицій. Фактори ризику. Оцінка ризику.

Тема 9. Інноваційний підхід до управління підприємством в умовах сучасного ринку

Актуальність проблеми визначення ключових компетенції промислового підприємства. Теорія ключових компетенцій. Характеристика стратегії диверсифікації виробництва з позицій ключових компетенцій. Проєктна кооперація щодо створення принципового нововведення. Проблематика

управління підприємством на основі ключових компетенцій. Методи ідентифікації ключових компетенцій підприємства: на основі ключових факторів успіху у галузі діяльності; через аналіз поведінки та думки ключових клієнтів підприємства; через аналіз драйверів прибутку.

Тема 10. Прийняття стратегічних рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства: ситуаційний підхід

Інноваційне спрямування вектору розвитку підприємства. «УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку». Інноваційно-інвестиційна активність промислових підприємств. Оцінка інноваційного розвитку та інвестиційної привабливості України за даними міжнародних рейтингів.

Характеристика факторів впливу на інноваційно-інвестиційний розвиток промислового підприємства.

Концептуальні положення щодо науково-методичного забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку промислових підприємств. Інноваційно-інвестиційний проєкт. Оптимальне інноваційно-інвестиційне рішення. Розробка алгоритму формування інноваційно – інвестиційної стратегії випереджального розвитку промислового підприємства. Ситуаційна модель прийняття стратегічних оптимальних інноваційно-інвестиційних рішень в умовах сучасного VUCA-світу.

Тема 11. Сучасна парадигма стратегічного управління розвитком енергетичних компаній України

Концепція стратегічного управління розвитком енергетичних компаній. Теоретичні засади стратегічного розвитку компаній в умовах енергетичної трансформації. Стратегічний аналіз динаміки розвитку енергетичної галузі України. Агресивний вплив чинників зовнішнього середовища на діяльність енергетичних компаній України.

Сучасні тренди стратегічного розвитку енергетичних компаній. Регулювання енергоринку країни та його вплив на діяльність підприємств. Стратегічна сегментація енергоринку. Матриця BCG як інструмент стратегічного аналізу сегментації вітчизняного енергоринку. Характеристика стратегій управління розвитком енергетичних компаній: фінансова стратегія як база реалізації стратегій розвитку; технологічні стратегії; стратегії ефективного використання інновацій тощо. Перспективи та проблеми комерційного використання малих модульних реакторів SMR (Small modular reactors).

Теоретично-методичні підходи до оцінювання ефективності управління стратегічним розвитком енергетичних компаній. Інтегральний показник управління клієнтоорієнтованістю стратегій розвитку енергетичних компаній України.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лж	пз	конс.	лаб.р.	с.р.		лж	пз	конс.	лаб.р.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Основи інноваційного розвитку економіки країни, регіону, підприємства												
Тема 1. Загальна характеристика інноваційного розвитку економіки	10	2	4			4						
Тема 2. Напрями інноваційного розвитку країни, регіонів, підприємств	14	2	2	2		8						
Тема 3. Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок	12	2	2			8						
Тема 4. Ресурсне та інформаційне забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання	14	4	2	2		6						
Разом за змістовим модулем I	50	10	10	4		26						
Змістовий модуль II. Стратегії інноваційного розвитку підприємства												
Тема 5. Розробка інноваційно-інвестиційної та маркетингової стратегії розвитку підприємства	12	2	2	2		6						
Тема 6. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	10	2	2			6						
Тема 7. Реалізація інноваційних проектів	8	2				6						
Тема 8. Інновації та ризик: проблеми і методи оцінки	12	2	4			6						
Тема 9. Інноваційний підхід до управління підприємством в умовах сучасного ринку	10	2		2		6						
Тема 10. Прийняття стратегічних рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства: ситуаційний підхід	14	2	6			6						
ТЕМА 11. Сучасна парадигма стратегічного управління розвитком енергетичних компаній України	4	2				2						
Разом за змістовим модулем II	70	14	14	4		38						
Усього за семестр	120	24	24	8		64						

5 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	4
Змістовий модуль I			
1	Ситуаційні вправи. Розгляд бізнес-кейсів впровадження інноваційних проєктів	4	
2	Оцінка потенційного ринка збуту інноваційного продукту	2	
3	Оцінка конкурентоспроможності нової продукції	2	
4	Оцінка інноваційних витрат та інноваційного потенціалу регіону, підприємства	2	
	Разом за змістовим модулем I	10	
Змістовий модуль II			
5	Вибір оптимальної моделі обладнання за допомогою методу аналізу ієрархій	2	
6	Оцінка рівня інноваційного розвитку підприємства	2	
7	Розрахунок показників ефективності та ризику інноваційних проєктів. Оцінка чутливості інноваційних проєктів	4	
8	Ситуаційна модель прийняття стратегічних оптимальних інноваційно-інвестиційних рішень в умовах сучасного VUCA-світу	6	
	Разом за змістовим модулем II	14	
	Усього	24	

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Найменування навчального елемента змістового модуля	Обсяг, год.
1	Основи інноваційного розвитку економіки країни, регіону, підприємства	26
	Загальна характеристика інноваційного розвитку економіки	4
	Напрями інноваційного розвитку країни, регіонів, підприємств	8
	Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок	8
	Ресурсне та інформаційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	6
2	Стратегії інноваційного розвитку підприємства	38
	Розробка інноваційно-інвестиційної та маркетингової стратегій розвитку підприємства	6
	Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства	6
	Реалізація інноваційних проєктів	6
	Інновації та ризик: проблеми і методи оцінки	6
	Інноваційний підхід до управління підприємством в умовах сучасного ринку	6
	Прийняття стратегічних рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства: ситуаційний підхід	8
	Усього	64

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

8.1 Розрахунково-графічні завдання (РГЗ) та контрольні роботи (КР)

Розрахунково-графічні завдання (РГЗ) та контрольні роботи (КР) не передбачені навчальним планом.

8.2 Курсова робота (проєкт)

Курсова робота (проєкт) не передбачена навчальним планом.

9 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» здійснюється із застосуванням різних методів.

Словесні методи навчання містять *лекції*, які розкривають сутність наукових понять, явищ та процесів, які пов'язані загальною темою; *пояснення*, за допомогою яких розкривається сутність закону або процесу з використанням попереднього досвіду здобувачів вищої освіти; *розповіді* з метою спонукання

здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу; евристичних та репродуктивних *бесід*, які передбачають приведення попередніх знань до усвідомлення нових явищ та понять.

Наочні методи навчання, які передбачають *демонстрацію* (показ процесів у динаміці), *ілюстрацію* (схеми, графіки) та *спостереження* (сприймання процесів без втручання у ці процеси).

Практичні методи навчання сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або розділу. Вони містять: *семінарські заняття*, спрямовані на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань; також виконання *письмових вправ* з метою цілеспрямованого повторення здобувачами вищої освіти окремих дій задля формування умінь та навичок за дисципліною.

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

10.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (кількісні критерії оцінювання)

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю, модульного контролю, які втілюються у заліковому модульному та підсумковому модульному контролі.

Завданням **поточного контролю** є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, що здійснюється під час лекційних, семінарських занять у формах обговорення здобувачами вищої освіти актуальних питань дисципліни, аналізу ситуацій (аудиторна робота), оцінювання результатів їх самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Завданням **модульного контролю (МК)** є перевірка засвоєння навчального матеріалу, який міститься у залікових модулях, що реалізуються у відповідних формах навчального процесу. Завдання, що виносяться на модульний контроль, оцінюються в балах. Модульний контроль проводиться письмово у вигляді тестів або контрольної роботи.

Заліковий модульний контроль (ЗМК) – оцінювання знань здобувачів вищої освіти за кожним із залікових модулів, яке здійснюється на основі визначення суми балів за результатами поточного контролю за аудиторну, самостійну роботу та модульну контрольну роботу. За підсумками двох модулів

із дисципліни знання здобувачі вищої освіти оцінюються у діапазоні балів від 0 до 100.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни передбачає залік.

Номер змістового модуля	Вид заняття / контрольний захід	Оцінка О сем
1	Пз № 1	5
	Пз № 2	10
	Пз № 3	10
	Пз № 4	10
	Контрольна робота № 1	10
	Контрольна точка 1	45
2	Пз № 5	10
	Пз № 6	10
	Пз № 7	10
	Пз № 8	10
	Контрольна робота № 2	15
	Контрольна точка 2	55
	Усього за семестр	100

10.2 Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

1. Сучасні організаційні форми інноваційної діяльності підприємства.
2. Особливості національної інноваційної системи в Україні.
3. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації.
4. Стратегії інноваційного розвитку підприємства: традиційна, імітаційна, залежна, опортуністська, оборонна, наступальна.
5. Методи ідентифікації ключових компетенцій підприємства
6. Методи оцінки ефективності та ризику інноваційних проєктів.
7. Концептуальні положення щодо науково-методичного забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку промислових підприємств.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки:

1. Формувати інноваційну стратегію розвитку підприємства.
2. Визначати ефективність інноваційних проєктів та рівень ризику.
3. Вміти використовувати основні стратегії керування ризиками: хеджування, страхування, диверсифікація.

4. Ідентифікувати ключові компетенції підприємства.

5. Вміти обирати оптимальні стратегічні рішення у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства на основі ситуаційного підходу.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти протягом семестру.

Задовільно, E (60-65): виставляється здобувачеві вищої освіти, що виявив знання основного навчального матеріалу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які він може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

Задовільно, D (66-74): заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при виконанні завдань тощо, принципів які може усунути самостійно.

Добре, C (75-89): заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив повні знання навчально-програмного матеріалу при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив ряд помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Відмінно, B (90-95): виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з даної дисципліни вище середнього рівня. Він продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності.

Відмінно, A (96-100): заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, що передбачені програмою, засвоїв основну та додаткову літературу, яка рекомендована програмою; проявив видатні творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному

трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв основні поняття дисципліни, їх значення для подальшої професійно-наукової діяльності.

Отримані бали переводяться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка з дисципліни	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, курсовий проєкт (робота), практика	Залік
96-100	A	5 (відмінно)	зараховано
90-95	B	5 (відмінно)	
75-89	C	4 (добре)	
66-74	D	3 (задовільно)	
60-65	E	3 (задовільно)	
35-59	FX	2 (незадовільно)	незараховано
1-34	F		

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1 Базова література

1. Закон України від 04.07.2002. № 40-IV «Про інноваційну діяльність». Державна фіскальна служба України. Офіційний портал. URL: <http://www.ndipzir.org.ua> > wp-content > uploads > 2013/04 > Зак... .
2. Інноваційний менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. П. П. Микитюка. Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ : Економічна думка, 2019. 517 с.
3. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія / авт. кол.: Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко [та ін.]; за заг. ред. Е. М. Забарної. Херсон: Олді-плюс, 2019. 92 с.
4. Безгін К. С. Управління інноваціями: навч. посіб. <https://r.donnu.edu.ua> > bitstream > 21_Навчальн...
5. Васи́лига С. М. Поняття стратегії розвитку підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 1. С. 121–125.
6. Гладкова А. О. Стратегічний розвиток підприємства в умовах глобальної конкуренції. *Економіка і організація управління*. 2019. № 4. С. 198–209.
7. Дорошкевич К. О., Івасюк В. В., Іськів О. В. Стратегія і тактика інноваційного розвитку підприємств: сутність і взаємозв'язок понять. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 88–94. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-88-94>.
8. Ковтуненко К. В., Коцага А. О. Інноваційний розвиток бізнес-структур: сутність, тлумачення, теорії та підходи до визначення. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 43–55.
9. Інноваційна парадигма розвитку економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 листопада 2021 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 2. 63 с.
10. Овсієнко О. В. Клієнтоорієнтовані бізнес-моделі на енергетичному ринку України. [Електронний ресурс]. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41.
11. Стратегія інноваційного розвитку України на період до 2030 року. *Урядовий портал*: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennyastrategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-naperiod-do-2030-roku>.
12. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року. URL: www.ua.undp.org > content > dam > ukraine > docs.

13. Глобальний інноваційний Індекс 2021. URL: [https://nrat.ukrintei.ua/Усі новини на порталі](https://nrat.ukrintei.ua/Усі_новини_на_порталі).

14. Ключові висновки Глобального інноваційного індексу 2021. URL: <https://ukrpatent.org/news/main/wipo-gii-23092021>.

15. Науково-технічна та інноваційна діяльність у 2021 році. [https://mon.gov.ua > news > n...](https://mon.gov.ua/news/p...)

16. Топ-25 інноваційних компаній України – DSnews.ua. [https://www.dsnews.ua > reitingi](https://www.dsnews.ua/reitingi).

17. Полозова Т. В. Організаційно-економічний механізм забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства. *Innovative educational technologies: european experience and its application in training in economics and management: Scientific and pedagogic internship* (October 10 – November 20, 2022. Riga, Latvia). Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. p.122–126.

18. Полозова Т. В., Колупаєва І. В. Теоретико-методичні аспекти аналізу експорту товарів і послуг в контексті регіонального розвитку. *Науковий Вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2021. № 44. С. 66–74.

19. Пономарьов С. В. Стратегічне управління енергетичними компаніями. *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 427–434.

20. Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку: монографія / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н. С. Суми: Триторія, 2020. 440 с.

21. Sokolova Liudmyla, Ivanova Viktoriia, Veriasova Ganna, Kurdenko Oleksandr. Activation of innovative development of industrial enterprises of Ukraine: an actual requirement of the time. *Scientific approaches to the study of the world economy: collective monograph*. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. P. 17–21. Available at: DOI: 10.46299/isg.2020.MONO.ECON.II. URL: <http://isg-konf.com>.

22. Державна служба статистики України. Наука, технології та інновації. [https://ukrstat.gov.ua > kat_u](https://ukrstat.gov.ua/kat_u).

23. Державна служба статистики України. Наукова та інноваційна діяльність України. [https://ukrstat.gov.ua > publicat](https://ukrstat.gov.ua/publicat).

24. Соколова Л. В., Дюжев В. Г. На шляху економічного зростання України: людський капітал. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. С. 57–66. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct68-10>.

25. Pererva, P., Nazarenko, S., Maistro, R., Danko, T., Doronina, M., Sokolova, L. The formation of economic and marketing prospects for the development of the market of information services. *Eastern-European Journal of*

Enterprise Technologies, 6(13 (114)), 6–16. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.245251>.

26. Polozova T., Kolupaieva I, Sheiko I. Digital Gap in EU Countries and its Impact on Labour Productivity and Global Competitiveness. *Hradec Economic Days*, 2021. 11 (1), pp. 659–670. <https://doi.org/10.36689/uhk/hed/2021-01-065>

27. Ілляшенко Н. С. Механізм управління стратегіями випереджаючого науково-технологічного інноваційного розвитку промислового підприємства. URL: [nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua). <http://www.economy.nayka.com.ua> › pdf.

28. Polozova T, Kolupaieva I., Sheiko I. Interrelations between Digital Development and IT & Hi-Tech, R&D sectors, Labor Market in EU Countries . In J. Maci, P. Maresova, K. Firlej, & I. Soukal (Eds.), *Hradec Economic Days*, volume 1, 2023 (pp. 527–539). University of Hradec Králové. <https://doi.org/10.36689/uhk/hed/2023-01-050>

29. Соколова Л. В., Дюжев В. Г., Аль-Фахор Ескндер Суліаман Салти. Сталий розвиток інноваційної економіки: ретроспективний аналіз промисловості України. *Сучасні тенденції сталого розвитку: теорія, методологія, практика*: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2022. С. 27–36.

30. Соколова Л. В., Верясова Г. М., Іванова В. Б., Соколов О. Є. Теоретико-методологічні аспекти прийняття стратегічних рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств: ситуаційний підхід. Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку: монографія за держбюджетною темою ДР № 0117U003928 «Механізм управління формуванням стратегій випереджаючого інноваційного розвитку промислових підприємств» / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н. С. Суми: Триторія, 2020. С. 275–305.

31. Hilorme T., Portna O., Lysiak L., Sokolova L., Boretskaya N. The Model of Evaluation of the Renewable Energy Resources Development under Conditions of Efficient Energy Consumption. *Vision 2020: Sustainable Economic development and Application of Innovation Management : proceedings of 33rd IBIMA Conference*, Granada, 10-11 April 2019, Spain, 2019. P. 7514–7526.

32. Sokolova Liudmyla, Ivanova Viktoriia, Veriasova Ganna, Kurdenko Oleksandr. Activation of innovative development of industrial enterprises of Ukraine: an actual requirement of the time. *Scientific approaches to the study of the world economy: collective monograph*. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. P. 17–21 (145 p.) Available at: [DOI: 10.46299/isg.2020.MONO.ECON.II](https://doi.org/10.46299/isg.2020.MONO.ECON.II). ISBN 978-1-64945-870-4.

33. Koev, S., Pavliuk, S., Derhaliuk, M., Sokolova, L., Portna, O. Resource strategy of enterprise management as a tool to ensure its competitiveness. (*Academy of Strategic Management Journal*. Research Article: 2020 Vol: 19 Issue: 4. 1–8. URL: <http://www.abacademies.org/journal/academy-of-strategic-management-journal-inpress.html>).

34. Соколова Л. В., Іванова В. Б., Верясова Г. М. Сучасна інноваційна економіка: від піраміди Маслоу до глобальної конкурентоспроможності країни. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-43>.

35. Polozova T.V., Sheiko I.A. Perspectives and challenges of digital development in Ukraine. *Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 2 листопада 2021 р.) / За заг. ред. Т. В. Полозової [та ін.]. Харків: ХНУРЕ, 2021. С. 54–56.

36. Sokolova, L., Veriasova, G. & Zinchenko, M. (2020). Theoretical and Practical Aspects of Introducing Innovations in the Enterprise's marketing Activity, Innovative technologies and Scientific Solutions for Industries, (2 (12), pp. 119–126. doi: 10.30837/2522-9818.2020.12.119.

37. Sokolova L. Development of the economic mechanism for managing the resources of railway transport enterprises. *Technology audit and production reserves*. 2020. № 5/4 (55). P. 4–12. DOI: 10.15587/2706-5448.2020.215091. URL: <http://journals.urau.ru/tarp/article/view/215091/215463>.

38. Шведкий В. А. Концептуальні засади стратегічного розвитку компаній в умовах енергетичної трансформації. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 68. С. 72–77.

39. Шведкий В. А. Стратегічний розвиток енергетичних компаній в умовах глобальної енергетичної трансформації. *Ефективна економіка*. 2022. № 10.

40. Шведкий В. А. Сучасна парадигма механізмів стратегічного управління розвитком енергетичних компаній. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка». 2022. № 26. С. 51–57.

41. Управління стратегічним розвитком підприємств-постачальників на енергетичному ринку України: оцінка ефективності. URL: economics.net.ua. <https://economics.net.ua/files/archive>.

11.2 Допоміжна література

42. Bloomberg Innovation Index: Latest Global Rankings. <https://www.bloomberg.com> > ...
43. Sokolova, L., Veriasova, G., Ivanova, V., Kurdenko, O., Ponomarov, S. Methodological providing of innovative marketing research technology. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. VOL 38(4). DOI: [http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i3%20\(1\).3990](http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i3%20(1).3990).
44. УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге. Львів: Кальварія, 2017. 164 с. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/E-Book-Doctrine-2030.pdf>.
45. Закон України. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): від 15 березня 2001 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2001. № 21. С. 103.
46. Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України. *Відом. Верхов. Ради України*. 1999. № 37. С. 770–775.
47. Закон України. Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності: від 13 груд. 1991 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1992. № 12. С. 340–346.
48. Закон України. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: від 16 січня 1999 р. *Голос України*. 2003. № 28. С. 3–4.
49. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник. *Державна служба статистики України*. Київ, 2019. 108 с.
50. Господарський кодекс України – Законодавство України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua> > ...
51. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 47, ст. 646. Верховна Рада України. 1991. URL: <http://www.cgntb.ua> > menu_539. (дата звернення: 20.06.2020).
52. Sokolova L. Development of the economic mechanism for managing the resources of railway transport enterprises. *Technology audit and production reserves*. 2020. № 5/4 (55). P. 4–12. DOI: 10.15587/2706-5448.2020.215091. URL: <http://journals.uran.ua/tarp/article/view/215091/215463>.
53. Соколова Л. В., Стойка О. В. Сучасний стан машинобудування України та тенденції його розвитку за умов незбалансованої економіки. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.11.5.

54. Sheiko I., Storozhenko O. Perspectives and positioning of Ukrainian Information technology Sector at Global Digitalization Process. *Приазовський економічний вісник*. 2019, № 6(17). URL: <http://pev.kpu.zp.ua/archives>.

55. Доуртмес П. О. Теоретико-методичне забезпечення оцінювання інвестиційно-інноваційної діяльності промислового підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Харків, 2018. 24 с.

11.3 Методичні вказівки до різних видів занять

1. Соколова Л. В., Шейко І. А. Конспект лекцій з дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка освітньо-науковою програмою 051 PhD [Електронне видання] / Упоряд. : Соколова Л. В., Шейко І. А. Харків : ХНУРЕ, 2023. 185 с.

2. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка освітньо-науковою програмою 051 PhD [Електронне видання] / Упоряд.: Соколова Л. В., Шейко І. А. Харків: ХНУРЕ, 2023. 25 с.

3. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка освітньо-науковою програмою 051 PhD [Електронне видання] / Упоряд.: Соколова Л. В., Шейко І. А. Харків : ХНУРЕ, 2023. 48 с.

4. Методичні вказівки до виконання модульних контрольних робіт із дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка освітньо-науковою програмою 051 PhD [Електронне видання] / Упоряд. Л. В. Соколова. Харків: ХНУРЕ, 2023. 13 с.

5. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни підготовки здобувачів вищої освіти з дисципліни «Інноваційна парадигма розвитку економіки» [Електронний ресурс]: галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 Економіка, освітньо-наукова програма 051 PhD, факультет Інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту / ХНУРЕ; Упоряд.: Л. В. Соколова, І. А. Шейко. Харків, 2023. 257 с.

12 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки. URL: <http://lib.nure.ua>.

3. Електронний архів відкритого доступу Харківського національного університету радіоелектроніки. Наукові праці викладачів кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою URL: <http://openarchive.nure.ua/handle/document/67>.

4. Сайт кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки. Робочі програми навчальних дисциплін. URL: <http://eces.nure.ua/studentam/anotacii-disciplin-2/anotacii-disciplin-specialnist-073-menedzhment-osvitnja-programa-upravlinnja-finansovo-ekonomichnoju-bezpekoju/robochi-programi>.